

Sodobna slovenska proza

Lucija Stepančič

Kar od nekod

*Dokaz, da posmrtno življenje ne obstaja?
Mrtvi nam ne pošiljajo selfijev.*

Šala, slišana na radiu 3. septembra 2018

1.

Ponavadi niti ne pomislimo, koliko ljudi gre na oni svet, ne da bi za sabo pustili eno samo uporabno portretno fotografijo. Tako, ki bo častno zastopala pokojnika v mrliški vežici. Kar je še posebej pomembno, odkar so žarni pokopi v veliki večini. Jaz sem tu zato, da me obletavajo zbegane vdove in vdovci, vnuki in pravnuki na lovu za slikovnim materialom. Fotografijam za osebne izkaznice se izogibamo in niti med žalujočimi ostalimi ga ni, ki tega ne bi razumel. Tako kot so po drugi strani neuporabni posnetki, na katerih se rajniki preveč na široko režijo, nosijo smučarske kape, kape s šiltom ali sončna očala. Ni si težko predstavljati lova, ki sledi: paničnega brskanja po predalih, plenjenja po družinskih albumih, pogosto v znamenju medsebojnega obtoževanja zaradi brezbriznosti in šlamparije. Če že kje, se tukaj vidi, da človek v resnici ni nikoli pripravljen na smrt, niti on sam niti njegovi sorodniki. Tri četrtine fotk, ki pridejo na mojo pisalno

mizo v fizični obliki, ima na zadnji strani sledove lepila ali pa nosijo sledi dolgotrajnega nemarnega valjanja med navlako. Še vedno prevladujejo analogne fotografije, kar je razumljivo, svojci svojim umrlim radi privoščijo malo boljši videz, obraz izpred mnogo let, fotografska tehnika pa očitno nikogar ne skrbi, tu je skorajda vsakdo površen, da je groza. Začuda podobno neugledno učinkujejo tudi fotke, poslane po elektronski pošti, tudi te me spominjajo na žrtve pregona, kot bi bile nenadoma in zlonamerno ugrabljene iz svojega brezskrbnega bivanja.

Motivika vseh teh upodobitev je čisto druga stvar. V veliki večini je idilično praznična, na fotkah s pokojniki sije sonce, rajniki pa pozirajo ob sijoči morski obali, ob vikendicah, na smučiščih, na gorskih poteh, ob turističnih znamenitostih, na gostilniških vrtovih. In česa vsega ne znajo! Vedno prav oni najdejo največjega jurčka! Nanje se vedno obešajo najlepše punce, tudi po dve hkrati, da ne bo trpela simetrija. Iztrgani so bili iz raja, da bi odšli – kam? V *bulše življenje*, kot je govorila moja nončka, ali *k počitku*, kot se še vedno zapiše kakšnemu raztresenemu osmrtničarju. Kamor koli že, najprej pristanejo na mizah v sosednjem prostoru, njihovo tišino razločno čutim skozi vrsto vrat. Ne morem si kaj, da si ne bi predstavljal, da vse vejo in ničesar ne povejo, čeprav imajo morda karseda različne razloge za ta molk. Iz užaljenosti, ker se zunaj vse nadaljuje brez njih? Ali iz neskončne utrujenosti, ki te zajame, da bi se lahko v miru začel razkrajati?

Tukaj bi si človek lahko izmišljeval zgodbe. Ampak se dogajajo same od sebe. In to precej hitro, druga za drugo. Anja je hitro začela računati na to, da bo slišala vsak dan kaj novega. Okoli ženskih portretov je razumljivo več zapletov kot okrog moških in so tudi zanimivejši, da ne rečem že kar sočni. Med boljšimi je bila fora o devetdesetletnici, ki si je posebej zaželela, da bi bila ob trugi njena slika iz mladosti. Nič čudnega, pri dvajsetih je bila videti, če portretist ni lagal, kot cesarica Sisi, pa še vse tiste lase si je počesala natanko tako kot ona. Da o romantični pokrajini v ozadju niti ne govorim, v bistvu je bila ravno prava za zraven. Njenim hčeram, vsaka od njih je bila že kar poštena matora, trikrat starejša od mame na sliki, je bilo sicer nerodno, ampak če dobro premislim, zakaj pa ne? Eno od njih sem mimogrede slišal zavzdihniti: "Naša mama je bila pač tako rada lepa."

Pa tako so mi vsi težili, da zlepa ne bom dobil službe, ko bom končal akademijo, in da je bil študij, tako kot vsa humanistika, stran vržen čas. Zdaj pa ne le da se lahko igram pravcato lastno gospodinjstvo, ampak sem tudi že vse bolj podoben nekakšnemu fotru, ki je poročen že trideset let. Sorodniki so vsi zadovoljni, kako odgovoren sem postal, vsakdanja rutina s konkretnimi zadolžitvami mi po njihovem še kako koristi. Kot se govori,

mi nihče več ne bi pripisal, da sem bil vedno prava zguba, vnaprej odpisan, problematičen mulc, da so pri meni že pri trinajstih našli cigarete, da sem malo kasneje že poviseval na Metelkovi, potem pa šel še študirat nekaj čisto čudnega. Pa ko bi se naučil vsaj risati, tako da bi bili tisti na portretih podobni samim sebi, ampak ne, neke kracarije sem se šel, nori prfoksi pa so to kar odobraval, verjetno zato, ker sami tega niso znali nič boljše. Po mnenju teh istih sorodnikov je tale pogrebni zavod prava rešitev zame, kar na novo da sem zaživel. In tudi, kot slišim že bolj potihno in za hrbtom, popravil sem se. V tem smislu seveda, da nisem več tako zelo presuh. No, pri nečakih, ki sta stara deset in enajst, sem pridobil izjemno veljavo, okrog mene si prizadevata zavohati formalin. Tudi njun rating med smrkavci se je zvišal (nima vsak strica, ki smrdi po mrtvašnici) in prav očitno si prizadevata zavohati nekaj podobnega okrog mene. Prav posebej zanju sem si izmislil nekaj zgodb o nočnih dežurstvih, v katerih ne manjka sumljivih šumov, rok, ki kar naenkrat bingljajo izpod rjuhe, čeprav vem, da sem jih sam naravnal, kot je treba, in seveda mrličev, ki jih najdem obrnjene v nasprotno smer, kot sem jih pustil. Vampirjev niti ni toliko, samo dva ali trije na teden, smo pa ravno včeraj pokopali izjemno lepo vampirko. Ko jim zabijam kol v srce, jih morajo držati trije kolegi. Lahko bi jih sicer pustili na soncu in bi se jih prav tako znebili, ampak potem bi strašno smrdelo po vsem mestu. Mala dva tudi že zdavnaj vesta, da to počnemo v kleti, ki je zbetonirana kot atomsko zaklonišče, ker stvari tako grozovito, nečloveško tulijo. Moj brat, ki servisira računalnike, je postal še bolj nezanimiv; kot bi ga moj sumljivi uspeh dodatno razbarval.

Kako sem prišel tja? Potrebovali so honorarnega fotografa ali pa za polni delovni čas takega, ki bi po potrebi prijel tudi za vsako drugo delo. Javil sem se na razpis in jim pokazal diplomu z likovne akademije. So kar verjeli, da zna slikar uporabljati *Photo Shop*, meni pa ni bilo do tega, da bi jim razlagal, da tu ni nobenega pravila. Pristal sem pri službenem računalniku in skenerju. In potem? So zadovoljni z mano? So. Ponavadi me doleti še kakšna dodatna zadolžitev s področja estetike, lepopisje po trakovih venec, cvetlične okrasitve in svetovanje strankam, ki se ne morejo odločiti glede stilističnih rešitev.

Fotografije, ki jih povečujem, so praviloma obupno neostre. Slabo osvetljene. Amaterske, kaj hočem. Pri tem si mimogrede izmišljam vse mogoče zaplete, iz gasilske fotografije bi na primer lahko izrezal napačnega človeka in bi potem tisti napačni, ko bi na pogrebu zagledal svojo sliko, zagnal celo štal (ali padel skupaj, se še nisem odločil). Ampak poslušalcem se ob sami misli na škandal na pogrebu zasvetijo oči. Tako kot jih fascinirajo

tudi kontrasti, recimo patolog, ki si med seciranjem po slušalkah predvaja poskočne viže.

So pa tudi stvari, ki jih ne pripovedujem nikomur. O zamaknjenju, ki ga doživljam pri tem delu, čisto drugače kot pri slikanju, ko smo se vsi nekaj silili, da bi bili ustvarjalni in sploh veliki umetniki. O zbranosti, kakršne vse življenje nisem poznal in ki se me loti takoj, ko sedem za računalnik. Ves svet izgine, razen fotografije, ki se mi ravno odpre. In ki skoraj nikoli ni prav nič posebnega. Z obrazom, ki bo kmalu izginil za vedno, ostaneva sama, bi rekel, da sama na svetu. Iz priložnostne fotografije, banalnega *snapshota* je treba napraviti portret, kar pomeni, da je treba najprej popraviti izrez, in to ponavadi prinese kar dosti povečevanja. Umrlega je treba vzeti iz sveta, ki ga je poznal, in obrniti vso pozornost le še na njegov obraz, da ne rečem obličje. Ko zamegljujem ozadje, se počutim že kot pravi psihopomp, ki pomaga duši, da pusti za sabo svoje zemeljsko bivanje. Ne tehtam src in ne vlečem iz pozabe starih grehov, zato pa popravljam ostrino in, kolikor gre, sledove fleša, zbalansiram barve in retuširam. Šele na fotografijah se vidi, da je žalost na dnu čisto vsakega pogleda, sodba in kazni se dogajata vsak dan že v času življenja, začuda pa je zaznavna samo z nečim tako posvetnim, kot je vrhunska fotografska tehnika. Nazadnje grem še preverit podobnost s pokojnikom, Edo mi vedno odgrne pravo rjuho, ponavadi še preden mu kar koli rečem, že ko se prikažem med vrati, ve, za koga gre. Tudi on je pravi profi, človek bi še verjel, da so mrtvi tako mirni zato, ker jim je on osebno to ukazal, čisto nič pa se ne bi čudil niti, če bi se izkazalo, da ga ubogajo zato, ker ga imajo radi.

2.

Kdo bi si mislil, da se bo Anja tako hitro navadila na zvišani življenjski standard, Anja, ki se ji še razprava *O duhovnem v umetnosti* od Kandinskega ni zdela dovolj poglobljena, ali pa, ajde, komajda dovolj dobra zanjo. Umetnost bi morala biti globoka kot filozofija, filozofija pa bi morala biti kot stroga znanost. Ali pa ravno obratno, saj ne vem več, tako kot tudi več ne vem, kam je nazadnje vtaknila strogo znanost. Ampak nekaj bo na tem, ljudje, ki morajo vsak mesec plačevati svinjsko, krivično, vnebovpijočo najemnino, in to do dneva natančno, so neprimerno večji pristaši strogosti in velekriterijev kot dobro preskrbljeni jebivetri in urejeni filistri z donosnimi službicami. Dokler ni bilo druge možnosti, je skupaj z mano pogumno prenašala podnajemniške luknje, prelagala silne načrte nekam v prihodnost

in se tolažila z višjimi vrednotami. Preko *Flash Arta* in *Kunstforuma*, ki ju je prebiral sicer bolj zato, da ju je kritizirala, so se zdaj po mizah in stolih vse bolj opazno množili Ikejini katalogi, da o modnih revijah ne govorim.

Gazdarici je moral nekdo povedati, da sem dobil službo za nedoločen čas. Ko se je prikazala pri nama, se je od sladkobe kar cedila in od sreče toliko da ni zaplesala, podnajemnik z rednimi dohodki, mokre sanje za žensko, kot je ona, to je seveda čisto nekaj drugega od študentarije, ki ji ni za zaupat, saj vemo, kako se danes študira, kajne, kajne, kajne. Ženske njenih let so se tudi že odvadile spraševati mlade parčke, kdaj se mislijo poročiti, kar je bil seveda še dodaten plus. Za darilo nama je prinesla predpražnik in šele takrat sem opazil, da je stari res že prav sramotno zgloдан. Zdaj ko imava spodoben predpražnik, nama manjka samo še otročiček! Potem ko se je kaki dve uri pozneje le pobrala, nama je, že med vrati, dovolila, da na steno obesiva kakšne svoje slike. Saj sva diplomirana slikarja, in to oba! In, ja, če že vprašata, tudi tapete lahko vržeta dol, saj bosta sama belila!

Se je tudi Anja počutila, kot bi bila že dvajset, trideset let poročena? To sem se vprašal, ko sem iz kuhinje prinesel velik pladenj s toplimi sendviči. Zares lepa podoba copatarskega hipsterja, samo predpasnik mi je še manjkal. Na obisku so bile Patricija in še nekaj punc, ki si jim nisem zapomnil imena. Po pričakovanjih so najprej na videz mučeniško, v resnici pa vljudnostno vzdihovale nad prihajajočimi kalorijami, potem pa toliko, da mi niso odgriznile še roke. Neverjetno, kakšen apetit imajo suhice, ki si mislijo, kako lepe so, če hodijo naokrog kot obešalniki za obleke, zmanikirano prestradane.

Kdo je pripeljal te ženščine? Naravnost iz revije *Elle*? Nazadnje sem jim zameril še to, da so hvalile velikanska platna z akademije, razobešena vsenaokoli kot na diplomskem zagovoru, tako moja kot Anjina. So sploh opazile, kako zelo nama primanjkuje originalnosti, kako napihnjena je velikopoteznost, ki sva se jo trudila razkazovati? Kako je vse preračunano na okus izpitne komisije, se pravi prfoksov? Kako sramotno sva lezla v rit svojim mentorjem in kako brezupno sva postajala njihova klona. Sicer pa sem tudi sam vse to opazil šele zdaj, daleč od akademske valilnice.

Pred coprnicami, ki so si po končani požrtiji nasmodile še džojnt, sem pobegnil v spalnico, da bi mirne duše razmišljal, ali mrtvi morda vseeno želijo spregovoriti, le pravih besed ne najdejo in so zato raje tiho, poleg tega seveda, da jih tudi govorni organi v fizičnem smislu puščajo na cedilu. Več kot sem jih videl, bolj sem bil prepričan, da so vsak v svojem filmu in da zrejo v čisto nov svet. Sploh pa je izkušnja posmrtnega tako neizrekljiva, da bodo vso večnost iskali besede zanjo. Še s fotoaparatom ji ne bi bili kos,

niti z analognim niti z digitalnim, morda so tam barve, ki si jih ne moremo predstavljati, če ne še kakšno čutilo več, ali pa razmišljanje, kot ga zmorejo samo bitja, živeča v enajstih ali sedemintridesetih dimenzijah.

Džojnt je očitno prijel, iz dnevne sobe se je kmalu zaslišalo hihitanje. Anja je nekaj pripovedovala, po glasu sodeč je prodajala moje pogrebniške štorije. Vedel sem, da jih pripoveduje popolnoma drugače kot jaz, kot nekaj tragičnega in nasploh nezaslišanega, vsemu je znala odvzeti sočnost in dvoumnost, obiskovalke pa so se vseeno režale kot nore. Grozljivo, ampak zavedel sem se, da se z mrtvimi razumem veliko bolje kot z živimi, tako kot pastir, ki se zna pogovarjati samo še s kravami in ovcami. Prej ko grem spat, prej bo spet jutro in bom spet v pisarni. Spravil sem se spat in takoj zaspal kot ubit. Da se ne bi predobro in prehitro izmazal, pa so me v sanjah vse skupaj prišle žgečkat. Kako neumno, kar naenkrat jih je bila polna spalnica. Anja, ki je stala zraven, mi ni niti malo pomagala, da bi se jih rešil, čeprav je edina stala pri miru. Vse dokler me ni doletela erekcija in dokler ni ena od njih to opazila in začela vreščati, potem pa so se kar same od sebe porazgubile. Anja, da bi dopustila kaj takega, ona, ki je bila še v zakajenem stanju vedno tako resna in razumna!

Resnost in razumnost, tudi to je pri njej nenadoma priplavalo na površje. Odgovornost in delavnost. Kot večina resnih in razumnih ljudi pa je marsikaj spregledala. Ali pa kar vse, saj niti Saše ni zavohala.

3.

Saša. Najprej je bila neznan ženski glas, ki me je poklical izza nagrobnikov. Poklical po imenu. Ravno sem odhajal na malico, nekje na drugem koncu je bil pogreb, sicer pa nikjer nikogar. Samo ciprese in sveti mir sredi dopoldneva. In tisti glas, ki ga nisem znal nikamor umestiti in se je očitno vzel kar od nekod.

Vseeno sem se ustavil in malo počakal in kaj hitro me je tudi dohitela. Lahko sem ji potrdil, da sem jaz res jaz. Pravkar je prišla, rekli so ji, naj poišče mene, trenutek pred tem sem šel ven, Jože je lahko še s prstom pokazal za mano. Ona je bila torej nova moč, ki smo jo pričakovali tisti dan, ampak vsi smo mislili, da je Saša fant. Da bi ženska delala vse to, kar morajo tukaj delati zelenci na položaju ladijskega malega? Če ne, bomo pa imeli vsaj lepo predstavo z onesveščanjem, pa to za spremembo ne bo kakšna vdova, ki se ti lahko edinole zasmili v dno srca.

“Sem ravno mislil nekaj pojest, no, pa tudi tebi bi svetoval, da se zdaj nabašeš, kar se da. Potem te bo prav gotovo minilo, in to za dolgo.” Pričakoval sem pripombo o hujšanju, ampak se je samo nasmehnila. “So mi že rekli, naj poskrbim, da bom imela kaj skožlat. Na prazen želodec je moka.” Zarezala sva se.

Do gostilne se pride po bližnjici med cipresami in potem med grobnicami predvojnih industrialcev. Med izklesanimi angeli sem se zavedel, da je po pokopališkem pesku stopila naravnost v moje življenje. Ki se je v bistvu pravkar začelo, ker si tisto prej ne zasluži tega imena. Najprej pa je vsekakor vstopila v moj dan in skozi rutino malice naravnost v mojo usodo.

Preostanek dneva je minil kot v sanjah. Pogrebci so vstopili v gostilno ravno, ko sva se midva odpravila ven. Zdeli so se mi prelepi, kot da bi pravkar pokopali kakšnega velikega pesnika, z neiztrohnjenim srcem vred. Občutek sem imel, da so tudi oni na kratko ostrmeli, kot da sva prelepa tudi midva, kot da so pravkar zagledali pravljlični par. Je tudi ona opazila, da je vse čarobno? Prostor, ki sem ji jih razkazal, pravila, ki sem jih razložil, razpored dežurstev, prilepljen na steno, kjer sem videl, da je že dobila nekaj prav zoprnih terminov, vse je bilo drugačno. Predstavil sem jo patologoma, ki sta klepetala na hodniku. Skupaj sva pregledala inštrumente in potem še omaro s čistili. Opozoril sem jo, kaj spada v katero vedro. Ravno so pripeljali nekoga, ki je bil najden po petih dneh (zaklenjen v stanovanje, infarkt), skozi smrad sva šla kot skozi meglo, ki nama jo je pricoprjala zlobna mačeha, midva pa jo bova kot nič premagala. Nekaj pravljličnega je bilo še na Jožetu, ki je z rahlo zamudo prihitel od malice in si je že natikal rokavice. Od tu naprej jo bo on poučeval, najbolje, da se kar lotita.

“Je kaj narobe?” me je vprašala, ko sem čez eno uro prišel pogledat, ali je še živa. Kaj narobe? Nič narobe. Razen mogoče to, da sem opazil, da sploh ni tako zelo mlada, gubice okrog oči so kazale na trideset plus, ampak ta starost se mi je kar na lepem zazdela seksi kot nobena druga. Nič ni narobe. Lepe ženske vsak dan gledajo izrezana čreva. Vsak dan umivajo pokojnike. In nadvse lepo uspevajo sredi najstrašnejših vonjav. Ravno je pudrala starega gospoda in treba je bilo priznati, da ima talent, možakar je bil videti kot živ, če ni izgledal celo bolje kot kadar koli prej v življenju. Tako kot je bila ona sama videti, da vse to počne, odkar ve zase. Potem je rekla še nekaj, a se je njen glas raztopil po robovih, tako kot se mi je že ves dan vse kar sproti mehčalo, se spreminjalo v nekakšen *slow motion*. Šele pozneje sem dojel, da mi je povedala, da ima narejeno srednjo zdravstveno šolo smer kozmetični tehnik in da je potem delala še višjo zdravstveno, ki je ni končala, čeprav bi bilo mogoče dobro, da jo konča enkrat ob delu,

čprav bi v resnici rada delala kot maskerka, kakšna modna agencija, da bi jo vzela, to bi bilo fino, na kakšno delo na televiziji ali pri filmu pa si sploh ne upa pomisliti, ampak vsi moramo sanjati.

Anja naj me kar ubije, tako sem si mislil na poti domov, čim prej, tem bolje. Pa me ni ubila, ampak mi je povedala, da bodo zvečer spet prišle njene prijateljice. In potem sem slišal, da je nikamor ne peljem in da se nikoli nič ne zgodi. Njeni stavki iz samih zanikanj so plavali do mene kot iz velikanske daljave. Nikamor, nikoli, nič in jaz ki ne. Ampak coprnice bodo pa prišle. In ko so se res prikazale, so bile še one kot od nekod drugod, iz nekega drugega življenja, ki je samo na videz podobno našemu tukaj. Samega sebe sem slišal duhovičiti, ali jih nič ne moti, da jim sendviče pripravlja tip, ki brska mrtvakom po črevih (ni jim bilo treba vedeti, da tega v resnici ne počnem), ampak so me presenetile, izkazale so se za precej krvoločne, taka malenkost, da bi jih motila, oh, kje pa (rahel plus zanje), ves zmeden sem se zavedel, da z velikimi očmi strmijo vame in da jim močno ugajajo bedarije, ki jih pripovedujem. Na dolgo in široko sem duhovičil, kako se motijo vsi tisti, ki si predstavljajo, da se pri nas za vse večne čase izgubi apetit. Da je to mogoče res za kakšen teden ali največ dva, potem pa se lakotnost kvečjemu poveča. Mislim, da so s čudno resnobo celo poštekalpe povezanost s čutili in nasploh z vsem, kar nas ohranja žive, kar nam dobesedno priverže dušo. Sicer pa so tudi same poznale gostilne, ki uspevajo vsenaokoli in dobro živijo od užaloščenih sorodnikov, ki jih po tem, ko je pokojni varno pospravljen, pograbi silna lakota.

Še Anja bi skorajda pozabila, da mora vedno imeti prvo besedo (tako kot tudi zadnjo in čim več tistih vmes), še ona me je poslušala, potem pa le še pravi čas dojela, da bo pozabljena za vse večne čase, če se takoj ne oglasi. In že je začela pripovedovati štorijo, ki jo je tako ali tako slišala od mene. O mulcih, ki pustijo šolo in doma gobezdajo, da bodo šli delat na pogrebni zavod, pa bo dobra plača in vedno dosti dela. Prav jaz jim moram razkazati vse, ampak res čisto vse prostore, nazadnje tudi stranišče, kamor grejo bruhat (eden je zadnjič pokozljal elegantno vdovo v popolni črnini), in težave sem imel seveda jaz, ker je bila vdova sorodnica desničarskega politika, mulc pa levičarskega.

Ne samo piri, ki smo jih po tem, ko so me punce razglasile za duhovitega, potolkli skupaj, nekaj drugega mi ni dalo spat. Po petih cigaretah na balkonu sem si priznal, da sem zaljubljen kot še nikoli, da sem zaljubljen tako, kot niti nisem vedel, da je mogoče. Še mrtvaki bi se lahko samo strinjali: punca, ki sem jo imel za nekaj več, se je izkazala za čisto navadno gospodinjo, ki postaja vsak dan bolj sumljivo podobna svoji mami. Po drugi

strani pa mi je nepovabljen uletela muza, utelešeno čudo. Življenje je kratko, moji mrtvaki to še najbolj vejo. Naj ga zapravim s fascinantno osebo ali z brezvezno? *Sub specie aeternitatis* je odgovor jasen in mrtvaški zbor bi mi lahko samo prikimal: seveda, vzemi Antigono in ne Ismene, kot bi storili navadni zmotljivi smrtniki. Izzovi usodo, prikliči prekletstvo, sesuj vse, kar si tako pridno znosil skupaj. Naredi neumnost, prikliči katastrofo, vrzi se v prepad (zraven si je treba predstavljati še zloben coprniški smeh kot iz grozljivke).

4.

Bi Anji lahko rekel, da je med nama konec, ko sva ravno kupila tako lepo sedežno? Pa tako draga je bila, ampak Anja je menila, da nismo tako bogati, da bi kupovali poceni (z grozo sem se zavedel, da je že lep čas govorila v dvojini, no, zdaj že v množini). Kar se tiče sedežne, jo je kupila seveda ona, jaz pa sem jo plačal, seveda na obroke. Pri odvijanju foteljev sem jo prvič videl resnično srečno. Mimogrede sem pomislil, da se je skozi muzeje in galerije, tudi skozi Louvre, vlekla kot napol mrtva. Je bila v bistvu vedno zakamuflirana meščanka, nič drugega kot malomeščanka? Ali pa je šlo preprosto le za to, da se pri sestavljanju foteljev ni treba pred nikomer delati brihtnega?

Saj ne, da se ne bi strinjal. Sedežno garnituro je res treba čim prej spraviti ven iz ovojev. Kako bi pa sploh izgledalo, da bi sem pripeljal Sašo in jo podelgel kar na polivinil. Gola ženska koža na tisti grozni plastiki, nezaslišano, sploh pa takole, sredi poletja. Da ne bi vedel, ali švica zaradi mene ali zaradi umetne mase, grozno. Kako neerotičen material, čisto nevreden njenega prekrasne hrta in njene prekrasne riti (predvsem te). Sicer pa niti odvijanje ni prineslo bistvenega olajšanja. Že prej bi lahko vedel, da je sediše preozko, da bi na njem lahko Sašo udobno spravil podse (spraviti se nanjo, misel, ki me je obsedala). Tokrat se je moj tič odzval z rahlo zamudo, prvo besedo je vsekakor imela duša (tudi česa takega se nisem spomnil), vse odkar je dvignil glavo, pa je bilo jasno, da tudi njega doslej sploh nisem poznal; izkazal se je za zajebanega tirana s plenilskimi manirami, za obsedenca, ki bi rad samo podiral in prodiral, suval in šprical, zapovrh pa je zahteval takojšnje ukrepanje. Naj je upepeljeni preostanek mojega kritičnega razuma še tako ugovarjal: le kako si predstavljaš, da bi jo na kavču, oba bi napol visela dol s sedalne površine, več bi se ukvarjala z ohranjanjem ravnotežja, kot z doseganjem erogenih con, in to je še bolj

frustrirajoče kot polivinil. Nekam drugam bi se bilo treba spraviti, le kam? V spalnico? Tam bi naju strašila fantomska Anja. V kopalnico? Tam drsi, poleg tega pogled na pralni stroj človeku pokvari vse veselje. Kuhinja? Miza se maje, brzak od zadaj pred kuhinjskim pultom pa me preveč spominja na ameriške karikature z gospodinjo, ki na zahvalni dan peče purana (bi rekel, da tam vsi seksajo samo enkrat na leto, in še to na isti dan). Poleg tega seveda, da je v kuhinji tudi odločno presvetlo, pravzaprav je bilo presvetlo celo stanovanje, Anja bo kriva, jaz, ki imam seveda raje seksi mrakobnost, sem moral popustiti, ampak od zdaj bo vse drugače. Anja seveda ni občutila nobene krivde, tako kot tudi ni opazila mojega obupa, ker se nikjer na svetu na da seksati, pač pa jo je na novo opranih rjuhah iz Ikee (na postelji istega proizvajalca) kaj hitro zmanjkalo. Punca, ki se je izkazala za navadno gospodinjo, se je izkazala tudi za neodstranjivo, še v spanju nepremagljivo.

Med kajenjem zadnjega čika pred spanjem sem se spraševal, kaj mi sploh preostane. Ugotovil sem, da nič. Na večne čase bom copatar, ki kadi na balkonu. Poleg tega, da je tudi balkon neuporaben v seksualne namene. Morda bi se dalo razgrniti čisto udobno blazino, tisto napihljivo. Če bi prej seveda nekam odnesel mizico in stolčka (tudi iz Ikee) in vse lonce z rastlinami. Ampak kako neumno bi to izpadlo, tip, ki napihuje blazino in postilja medtem ko peca. In Saša? Bi s prekrižanimi rokami čakala, da opravim s praktično platjo romantike, ali bi se nekaj motala naokrog in se počutila nekoristno, ker ne bi vedela, kje so spravljene odeje? Čeprav me je ob prizoru, ki bi sledil, ne glede na imaginarnost moj falot že spet izdal, očitno odločen izterjati svoje. In to tako neusmiljeno, da sem si drznil nekaj, kar je Anjo vedno razbesnelo – vzel sem si jo kar spečo. “Si pa divji,” me je pohvalila. “Tako dobro že lep čas ni bilo.”

Zadovoljno se je obrnila na drugo stran, jaz pa sem ostal sam z občutkom, da sem Sašo nizkotno prevaral. Če sem sploh hotel zaspati, sem si moral lagati, da bom z Anjo resno spregovoril jutri. Ali pojutrišnjem? Nisem še vedel, kaj bi ji rekel, vsekakor pa bi moralo zveneti prijazno, a odločno, izgovorjeno z glasom nekoga, ki ve, kaj hoče. Le pravo besedo sem potreboval, drzno in neomajno, pravo besedo na pravem mestu. Potem ko se prava beseda na pravem mestu kar ni in ni hotela prikazati, mi je ostala le tolažba, da bo Anja prav v kratkem odkrila vse moje slabe lastnosti, celoten seznam impresivnega obsega, in jo bo srečala pamet. Bo že ugotovila, da nisva za skupaj, na živce ji bo šla moja popolna neambicioznost. Si bo že našla nekoga, ki je bolj ikeast od mene, bo že našla kakšnega, ki že na sto metrov zaudarja po moznikih. Nazadnje mi je v tolažbo ostala le še misel na naravne nesreče. Saj morajo neke na svetu obstajati potresi in cunamiji,

ki odnašajo nevšečne zaročenke? Če je na svetu ali v vesolju kaj pravice, jih lahko naročiš kar po telefonu in se zraven še zmeniš, da odnesejo res samo njo, ne pa na primer tudi *laptopa*. Nekaj bo vsekakor treba storiti, sicer bo tole trajalo do konca življenja. Ali še huje, niti opazila ne bova, da sva umrla in da bo trajalo vse večne čase. Navsezadnje bi se mi zdelo še najbolj preprosto naročiti umor.

Naslednji dan Saša sploh ni bila videti, kot da ji je kaj dosti mar, da je bila tako ceneno prevarana, bila je vsa sveža in pripravljena na (nagravžne) izzive novega (nagravžnega) delovnega dne.